

J. Tynjanov: Delam na tretjem delu romana »Puškin«, ki obsega leta 1816 — 1820. To so zadnja leta liceja, srečanje s Čaadajevim, doba licejskega svobodnega mišljenja. V tem delu romana se kaže Puškin že kot ljudski tribun, prikazana je borba reakcije s Puškinom. Lotil sem se pisanja drame o Küchelbeckerju. Pišem tudi literarno zgodovinsko delo o (komediji Gribojedova) »Gorje od razuma«.

K. Trenjev: Sedaj končujem dramo za MHAT »Vera Lučinina« o sovjetski ženi. Končal jo bom v februarju. Nanovo predelavam svoje delo »Pugačevščina« na osnovi novih zgodovinskih dokumentov. Pišem scenarij za film o Suvorovu.

K. Fedin: Pišem scenarij za film o Sergeju Mironoviču Kirovu. Potem bom končal povest o Davosu in nadaljeval svoj novi roman.

V. Šiškov: Sedaj dopolnjujem prvo knjigo romana »Emeljan Pugačev« z epizodami iz sedemletne vojne (ruska vojska zavzame Berlin, Kunnersdorfski boj). Začenjam pisati drugo knjigo tega romana, v kateri se pripravlja punt Pugačeva in so podane že slike upora.

V. Šklovskij: Pišem roman »Rusi XVII. stoletja«. Že celo leto študiram obsežno zgodovinsko gradivo. V tem romanu bodo podrobno razviti značaji in usode ljudi, junakov scenarija »Minin in Požarskij«. Za »Gledališke satire« pišem komedijo tudi iz XVII. stoletja. Njen sujet je osnovan na noveli-zgodovini o Froli Skobljevu. Pišem tudi teoretično delo o ruski povesti prve polovice XIX. stoletja. O teoriji in vrstah povesti Gogolja, Lermontova, mladega Dostojevskega in Turgenjeva.

V. J.-in

OB RACINU. Letos slavijo Francozi tristoletnico rojstva velikega pesnika in tragika, Jeana Racina. Že iz obsega priprav in debat o načinu proslavitve lahko spoznamo pomen, ki ga imajo v Franciji ta in podobne obletnice. Kmalu po novem letu so se pojavili v tisku različni predlogi in načrti. Francozi so narod, ki nima niti smisla niti zmožnosti za pomp, in vse debate o načinu proslavitve nosijo pečat te osnovne želje, spomniti se Racinovega rojstva tako, da bi njegova umetnost postala živ del narodne kulture. Res opazimo prav malo želj po bleščečih slavnostih, ki so navadno polne nesmiselnega pompa.

Odgovori francoskih kulturnih delavcev na ankete glede Racinove obletnice nam kažejo pravilno razumevanje take proslave, ki naj bi imela edini namen, popularizirati pesnika, seznaniti domačine in tujce z lepoto njegovih tragedij. Središče debat je anketa, ki so jo razpisali »Les Nouvelles Littéraires«, znan literarni tednik. Te ankete se je udeležilo mnogo pomembnih zastopnikov francoskega kulturnega življenja: pisatelji, znanstveniki, igralci in likovni umetniki, poleg tega pa tudi navadni bralci, celo srednješolci. Ti odgovori so prav zanimivi in raznoliki. Poleg ideoloških izjav srečamo mnogo konkretnih, detajlnih načrtov, poleg splošnih želja, kako naj narod proslavi to obletnico, so nekateri posamezniki objavili, kako se nameravajo oddolžiti spominu tvorca francoske tragedije, tako n. pr. znani plesalec Sergej Lifar, ki pripravlja balet »Hippolyte« po Racinovi tragediji »Phèdre«.

Največkrat se javlja zahteva po predstavah Racinovih del, bodisi v velikih pariških gledališčih, bodisi v Versaillesu v slogu onih predstav, ki so se predstavljale za časa Racinovega življenja. Tudi ljudske uprizoritve imajo mnogo pristašev. Zanimiv je načrt igralke Segond-Weber, naj vsa šolska mladina v Franciji, od učencev ljudskih šol pa do slušateljev univerz, naštudira eno in isto dejanje neke Racinove

tragedije. To dejanje naj potem oni dijaki, ki imajo za igro največje zmožnosti, predvajajo pred svojimi tovariši na dan pesnikovega rojstva.

Nekateri predlogi so bolj propagandnega značaja: n. pr. znamke z Racinovo sliko ali pa medalja, ki bi jo podeljevali najboljšim dijakom. Prav številni glasovi se oglašajo za različne izdaje, za film Racinovega življenja in njegovih del (večkrat zlasti za snemanje stiliziranih uprizoritev). Značilno je, da prav malo odgovorov zahteva spomenik, češ, da terja spomenik pretirane izdatke.

Zelo pomembno izjavo je dal znani pisatelj Luc Durtain, ki se je odločno izrazil proti vsaki pompozni proslavi. Take prirejene manifestacije se mu zde neumne, nekaj, kar je zmeraj prisiljeno in kar ne odgovarja pravemu namenu — razširjanju kulture. Edini način, dostojno proslaviti Racina, je brati njegove tekste, ki naj izidejo v taki obliki, da bodo dostopni prav vsem. Kajti ljudstvo mora imeti delež na kulturnih dobrinah, mora jih spoznati in oceniti.

Anketa v »Les Nouvelles Littéraires« je vzbudila mnogo zanimanja v francoskem tisku. Tako n. pr. razpravlja Yves Gandon v »Marianne« o načinu obravnavanja klasikov v šoli in ugotavlja, da napravi pretirano komentiranje in seciranje vsako literarno delo dolgočasno. Tako postane čitanje klasikov za mladino prava muka. Ta vtis s šolskih klopi ponese človek s seboj v življenje, zato se pozneje niti ne spomni, da bi bral klasična dela. Učitelj naj torej pusti govoriti pesnika samega in naj ga ne potvarja z lastnimi pripombami.

Zelo originalen je članek Guy de la Fouchardiéra v »Marianne«. Avtor, ki odkrito priznava, da ga Racine dolgočasi, predlaga, potem ko na zelo duhovit način odkloni vse konvencionalne načine proslave, zelo svojevrstno oddolžitev pesnikovemu spominu. Predlaga namreč, naj priredi Comédie Française turnejo po Nemčiji in naj uprizori (»pod egido Friderika Velikega«, ki je bil Racinov občudovalec) biblično tragedijo »Esther«, ki obravnava znano svetopisemsko legendo.

Značilen članek je objavil Jean Cassou v »Europe« od 15. februarja z naslovom »Comment célébrer Racine?« Avtor pravi med drugim: Ta čas, ko debatirajo, kako bi proslavili enega izmed francoskih kulturnih velikanov, je obstoj kulture same v nevarnosti. Ali je res prišla doba surove sile, doba, v kateri so pesniki le staromodni sanjači, njih dela pa brezpomembna, malone smešna? Taki pesimistični sklepi se vsiljujejo zdaj marsikomu. In vendar je boj za kulturno resničnost, celi narodi se že leta in leta borijo za svojo kulturo, za pravico obstoja. Kulturne vrednote morajo biti živ faktor v življenju naroda, kajti, pravi Cassou, »ako ne mislimo, da je civilizacija nekaj, kar se nadaljuje, neka volja za bodočnost, živa realnost v skladu z nekim narodom in jezikom, tedaj je bolje, da pustimo Racina pri miru«.

Vsi ti odgovori kažejo marsikaj zanimivega. Ze sam način široke debate in prireditve najrazličnejših kulturnih delavcev je zelo značilen. Še zanimivejši so odgovori, ki kakor smo že videli, zahtevajo resnično spoznanje pesnika, spoznanje, ki bi ga približalo vsem, tudi mladini in preprostemu ljudstvu. Pri nas, kjer je kultura večinoma last le nekaterih in ne prodre globoko, bi bilo tako spoznanje zelo potrebno (zlasti načrt cenениh izdaj, ki jih pri nas tako pogrešamo).

Vera Šermazanova